

Slutrapport 2023

Skolträdgårdar

- Gröna rum på schemat

Hushållnings
sällskapet

250 elever och pedagoger

har vid två tillfällen deltagit i aktiviteter.

200 elever och pedagoger

har deltagit i studiebesök.

4 Farmer Time-samarbeten

har startats, ca 40 elever.

2 samarbeten med externa föreläsare har genomförts.

5 av 5 skolor uppger

att de kommer fortsätta odla på egen hand efter projektets slut.

I praktisk odling tar vi avstamp.

Fem deltagande skolor, ca 250 barn och unga har under året tillsammans med Hushållningssällskapet sått, odlat och skördat grönsaker, kryddor och bär på skolans område. Genom praktiska odling kommer vi automatiskt in på ämnen som; livet i jorden, vad är ett frö, vad behöver en planta för att växa, pollinering, kretsloppet, odla hållbart och mycket mer.

Samarbete med extern expertis.

Eva Gunnare, Matkreatör, Essence of Lapland, Jokkmokk

Fantastisk föreläsning om traditionella örter, historisk användning och dess samiska namn för Jokkmokk sameskola. Eleverna bjöds på en örtvandring och avsmakning på förädlade örter.

Gunnar Jonsson, När Mat Norrbotten

En mycket uppskattad temadag på Kangos skola i biodlingens tecken. Inledande föreläsning, närstudie av mobilt bisamhälle och avslutningsvis fick eleverna tillverka och paketera bisalva.

Tema Äpple.

En portalbel fruktkross och fruktpress har gett elever möjlighet till att musta, buteljera och etikettera "sin egen" flaska lokalproducerad äppelmust. Samarbetet i gruppen var fantastisk då vissa moment krävde många händer. De stora volymerna medhavda äpplen plockades på Öjebyn Agro Park. Andra aktiviteter under temadagarna var äppelprovning ur Öjebyn Agro Parks sortiment, smaka olika typer av förädlade äppelprodukter och torka äpplen.

"Jag tyckte det var superkul och jag lärde mig en massa nytt. Det var jättegoda mackor och äpplen och äppelmusten var den godaste jag någonsin smakat. Det var så mycket vätska i äpplena, alltså det var helt sjukt mycket."
/Elev

Studiebesök.

Samtliga skolor, ca 200 elever har deltagit i studiebesök under året. Studiebesöket har varit hel- eller halvdag beroende på ålder på barnen.

- Teknikens Hus, MatRätt, Luleå
- Pesulas Lantbruk, Övre Kukkola
- Isabelle Lundberg, Kronlund, Mellanström
- Öjebyn Agro Park
- Grans Naturbruksgymnasium, Öjebyn

Farmer Time - digitala studiebesök.

Hushållningssällskapets digitala projekt Farmer Time* kopplar ihop skolklasser med bönder med syftet att sprida kunskap om matens ursprung. I projektet inleddes fyra samarbeten under året. Hushållningssällskapet hjälper till med information, kontakt, matchning och uppföljning med gårdar och företag i regionen.

*Genom regelbundna digitala videosamtal under två terminer byggs en relation upp mellan klassen och lantbrukaren. De digitala samtalen ger eleverna möjlighet att se vad som händer på en gård under året och får svar på sina frågor och funderingar i realtid. Lärarna får möjlighet att använda gården som en pedagogisk resurs.

Tema Sensorik.

Med inspiration av SAPERE-metoden har vi tillsammans med elever och pedagoger arbetat med sinnen och smaker. Alla har minnen och tankar kring mat, en eller fler favoriträtter eller livsmedel som man gillar mer än andra vilket leder oss osökt in på skollunchen. Elevernas upplevelser betraktas inte som rätt eller fel, utan personliga erfarenheter och uppfattningar respekteras. Här tränar vi också på att sätta ord på smakupplevelser.

Sapere-metoden startades i Frankrike och har testats i skolor Sverige sedan slutet av 90-talet. Metoden relativt väl spridd och känd i Finland.

Besök i skolträdgårdsodlingen

Jokkmokk sameskola besökte Öjebyn Agro Park under bästa skördetid. Skolträdgårdens odlingsbäddarna i Markhotellet fungerade som praktisk lektionssal med mycket att upptäcka, smaka och lukta på. Eleverna fick skörda och packa bussen full med grönsaker att ta hem till skolköket.

Eleverna fick smaka på surdegsbröd bakat på vårt egenodlade höst- och vårvete och även besöka vetefältet. Mustning av äpple startade i vår stora äppellund, flertalet elever hade aldrig provat plocka äpplen. Äppelmusten fick eleverna sen förpacka, etikettera och ta med sig hem.

Några kommentarer.

"Igår var den bästa dagen någonsin men det jag tyckte var roligast var att plocka äpplen och att musta. Jag visste inte att det fanns axeloter på jorden men när jag såg alla fantastiska djur, (smådjurshuset, Grans Naturbruksgymnasium) bär och alla växterna så trodde jag inte mina ögon. Det var som en dröm och maten var god. Tack så mycket för att vi fick komma och hälsa på! Tack:)

/Elev

"Jag tycker att det var en superintressant dag. Att göra must var väldigt roligt och att det blev så mycket. Smaka på alla bär var jätteroligt. Det var roligt att se när roboten mjölkade korna och att klappa dom."

/Elev

När vi summerar arbetet med er och odlingen här på skolan så är vi mer än nöjda med samarbetet. Det som vi upplever har varit lite svårare är att få med alla på tåget.

Då vi tittar i backspeglarna så ser vi att vi borde ha haft en tydligare förankring hos fler pedagoger och med kocken.

Vi har blivit inspirerade att fortsätta med odlingen och funderar nu på hur vi ska fortsätta arbetet med att även involvera fritids.

/Pedagog

Eva S Andersson, Projektledare

Hushållningssällskapet Norrbotten Västerbotten

Patrons allé 10, 943 31 Öjebyn

eva.andersson@hushallningssallskapet.se

072-5555 944

Hushållnings
sällskapet

